A°. 1832. N°. 159.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 27 December.

LONDEN, den 21sten December.

In de groote steden mislukken over 't algemeen de pogingen der torijs om personen van hunne partij tot leden van het parlement te doen be noemen. In de landgemeenten is hun invloed grooter, en op deze is het dan ook, dat zij nu hunne hoop gevestigd hebben. De verkiezingen loopen tot dus verre overal vrij geregeld af.

— De *Morning-Post* doet opmerken, hoe de ministers het *Magna Charta* van Engeland verkracht hebben door het leggen van embargo op de Hollandsche schepen. Bij het 30ste artikel daarvan is bepaald: « Alle kooplieden zullen veilig en vrij geleide hebben om van en naar Engeland te gaan, en aldaar te blijven, over land en water te gaan, en naar oude en geoorloofde gebruiken te koopen en te verkoopen, behalve in tijd van oorlog, of wanneer eenige natien met ons in oorlog zijn.» Nu zijn wij met Holland niet in oorlog, maar al was dit het geval, dan zou nog de maatregel met het charter strijdig zijn; want art. 31 bepaalt verder: « Indien er zoodanige in ons land bij het begin van eenen oorlog gevonden worden, zullen zij, *zonder schade voor derzelver goederen* of personen aangehouden worden, tot het ons (den Koning) of onzen hoofd-justicier zal bekend wezen, *hoe onze kooplieden bij de met ons in oorlog zijnde natie behandeld worden; en indien deze daar veilig zijn, zullen zij het ook in ons land wezen.*»

BREDA, den 24sten December.

De berigten, heden avond uit Antwerpen, en door de Brusselsche bladen uit Berchem ontvangen, houden, dat in den ochtend van gisteren (Zondag) ten negen ure twee hoofd-officieren van het garnizoen der Citadel, een kolonel der artillerie en een luitenant-kolonel van de genie, voorzien van volmagten van den generaal *Chassé* zich aan de Fransche voorposten op de esplanade hebben aangemeld, met verzoek om naar het hoofdkwartier van den maarschalk *Gérard* te worden geleid. Bij denzelven gekomen, maakten zij het voornemen van den opperbevelhebber der Citadel kenbaar, om over eene kapitulatie te onderhandelen. Kort daarop, ten half elf uren omtrent, hield het wederzijdsch vuur, 't welk tot op dat oogenblik nog met hevigheid voortduurde, van beide zijden op. Bij een der laatste kogels, van de Citadel gelost, werd intusschen nog een der Fransche officieren aan eene der batterijen den arm afgeschoten, waarop een Fransch officier naar de citadel werd gezonden, ter voorkoming van verdere ongelukken.

De onderhandelingen omtrent de kapitulatie werden onmiddellijk geopend. Door den maarschalk *Gérard* werd de kolonel *Auvray*, onderchef van den staf, daartoe aangewezen. De conferentie duurde tot drie uren nadenmiddag, terwijl er middelerwijl van tijd tot tijd expressen naar de citadel gezonden werden. Alstoen schenen de onderhandelingen zoo verre gevorderd, dat de Fransche onderhandelaar, de kolonel *Auvray*, zich met de beide Hollandsche parlementairen naar de citadel konde begeven, alwaar eerstgemelde, bij het afgaan der laatste berigten, gisteren middag ten vijf ure, zich nog bevond, voorzeker in nadere onderhandeling, omtrent de overgave der citadel met den opperbevelhebber zelven zijnde.

Ofschoon omtrent de voorwaarde van de overgave nog niets bekend was en daarvan zich trouwens ook niets zeggen laat, alvorens er eene bepaalde overeenkomst tusschen de beide partijen getroffen zij, was men het in Antwerpen vrij algemeen eens, dat de overgave der citadel zelve tot weinig moeijelijkheden zou aanleiding geven, maar meer daarentegen de daarbij door de belegeraars gevorderde bepaling, dat zich ook de forten op de Schelde te gelijk met de citadel moesten overgeven. Volgens het berigt uit Berchem, waarin van de onderhandeling verslag wordt gedaan, zou men voor de aanneming der voorwaarden den noodigen tijd laten, dat de generaal antwoord uit 's Hage zou bekomen hebben op de depêches, opzigtelijk de onderhandeling derwaarts af te zenden.

In de berigten uit Antwerpen wordt overigens verzekerd, dat de van de Franscue zijde gestelde voorwaarden zouden houden: dat het garnizoen de wapenen op de esplanade zou neerleggen en krijgsgevangen blijven tot na de overgave van de forten Lillo en Liefkenshoek; dat voorts reeds gisteren avond de poort van de esplanade en hulppoort door de Franschen zouden bezet worden. — De onderhandeling werd gisteren op den middag in Antwerpen bekend door een kort bulletin, van de persen van het dagblad *de Phare* afkomstig; en bij een tweede bulletin, gisteren avond ten zes ure uitgegeven, en hetwelk, ofschoon zonder onderteekening, almede van dezelfde zijde scheen te komen, wordt omtrent de voorwaarden van onderhandeling nagenoeg hetzelfde verzekerd en bovendien daar nog bijgevoegd, dat de Franschen de wachtposten aan de citadel van daag aan de Belgen zouden overgeven, 't welk echter te bezien zal staan.

Zoodra de komst der parlementairen in het Fransche hoofdkwartier aan de beide prinsen bekend was geworden, begaven zij zich, vergezeld van den generaal *Pluhaut*, in allerijl derwaarts; ook de Belgische chef van den staf, de generaal *Desprez*, begaf zich naar het Fransche hoofdkwartier. Ten één ure bezochten de maarschalk *Gérard* en de generaal *Rumigny*, en kort daarop de Fransche Prinsen de loopgraven naar de zijde der bres-batterij.

Vele onzer officieren en soldaten vertoonden zich gisteren middag op de borstwering der Citadel om de belegeringswerken te bezigtigen. Volgens het verhaal van den officier, die des morgens in de Citadel was geweest, was de staat der belegerden met de daad deerniswaardig, zoo veel had de Citadel door het vreeselijk aantal daarin geworpen projectilen, kogels, bommen, houwitsers enz. geleden.

Omtrent hetgeen in den vorigen nacht (Zaturdag op Zondag) was voorgevallen, wordt, in het gewoon berigt uit Antwerpen over den staat van het beleg, gezegd, dat de bres-batterij onafgebroken had blijven voortvuren, tot Zondag morgen tien uren; ook de schoormuren of steenen beeren van het bastion Toledo waren vernield, en de bres bruikbaar geworden. Het verlies van de Franschen was in den loop van Zaturdag minder groot dan den vorigen dag geweest. Het vuur der belegerden op de regterzijde van het bastion N°. I (van Pacieco) was tegen den avond van Zaturdag verflaauwd, doch in den nacht op nieuw begonnen; de Fransche batterijen, welker vuur des avonds insgelijks verminderd was, waren ten elf uren op nieuw begonnen los te branden. Gisteren morgen hield men zich bezig de grachtmuur over de bres van [illegible] gracht door het werpen van takkebosschen te dempen, toen er bevelen werden gegeven, ten gevolge van de komst der parlementairen, om de operatien te staken. Er was, onder anderen, ook reeds dadelijk overeengekomen, om wederzijds aan de herstelling der werken niet te arbeiden, gedurende de onderhandeling die de sluiting der kapitulatie moet vooraf gaan.

Van den 25sten December.

De onderhandelingen over de citadel zijn gisteren voortgezet geworden en hebben ten gevolge gehad, dat er depêches betrekkelijk de voorwaarden van de kapitulatie naar 's Hage zijn afgezonden. De 1ste luitenant *Heshuzius*, adjudant van den generaal-majoor *de Favauge*, met het overbrengen dier depêches belast, is gisteren in den namiddag, van een Fransch kapitein van den staf, alsmede van een Fransch diplomaat, vermoedelijk den secretaris der Fransche legatie te Brussel, *de Tallenay*, vergezeld, te Zundert aangekomen. Daar men echter zwarigheid heeft gevonden, om de beide Franschen door te laten, zijn dezelve vooreerst te Zundert gebleven, en is de luitenant *Heshuzius* dezen morgen vroegtijdig alléén onze vesting gepasseerd, naar 's Hage zich begevende.

Middelerwijl en zoolang de onderhandelingen voortduren, blijven de wederzijdsche positien, zoo als zij waren op het oogenblik dat het vuur ophield; het is dienvolgens ten eenemale onwaar, hetgeen door den Antwerpschen *Phare* en in andere berigten uit Antwerpen is verzekerd geworden, dat de Franschen, ten gevolge van eene gesloten overeenkomst, reeds wachtposten aan de citadel zouden bezet hebben.

De citadel moet, naar wij vernemen, een schouwspel opleveren, waarvan men zich geen denkbeeld kan vormen, zoo vreesselijk moet dezelve door het geweldig aantal daarin geworpen projectilen hebben geleden; de grond is onkenbaar; niets is er staande gebleven, alles vernield of verbrand; tot zelfs de geblindeerde batterijen en lokalen moeten voor het meerendeel, door de menigte daarop gevallen bommen stuk geslagen zijn, en geen veilig verblijf voor de manschappen meer hebben opgeleverd; zoodat men inderdaad niet weet, wat meer te bewonderen den standvastigen moed, waarmede de bezetting de sterkte verdedigd heeft, of de onbegrijpelijk groote ontbeeringen en gevaren, waaraan dezelve daar binnen zijn blootgesteld geweest.

AMSTERDAM, den 25sten December.

Beurs-berigt van den 24sten.

De hooger afkomende koersen van Londen en Parijs hebben gisteren

eene goede uitwerking gehad en over het algemeen was de beurs gisteren, met tamelijk veel affaire, vrij willig.

In onze $2\frac{1}{2}$ en 5 pCts. waren aanzienlijke koopers voor Engelsche rekening, en de prijzen monteerden van 40 tot $40\frac{1}{16}$ en de 5 pCt. van $75\frac{1}{4}$ tot $75\frac{3}{4}$; zelfs eenige aankoopen voor binnenlandsche rekening geschiedden, en voornamelijk in $2\frac{1}{2}$ en 5 pCt. was de grootste handel.

Sijndicaat, oorlogslasten, 6 pCt. en schatkist-biljetten vonden ook solide koopers.

De tijding der kapitulatie van de citadel van Antwerpen heeft hier, zoo als te verwachten stond, eenen diepen smartelijken indruk te weeg gebragt; maar niettegenstaande deze droevige tijding, begrijpen de effecten-handelaars het evenement gunstig, en de prijzen aller effecten waren bijzonder aangenaam, zelfs hebben de prijzen van Parijs van Zaturdag ook tot die willige stemming bijgedragen.

Prijzen van 25 December.

Integralen $2\frac{1}{2}$, $40\frac{11}{16}$; kansbiljetten 15; 5 pCt. Hollandsche 76; 3 pCt Fransche fondsen 70; 5 pCt. Spaansche $52\frac{1}{2}$; 3 pCt. perpetuellen $35\frac{5}{8}$; 5 pCt. Oostenrijksche metalieken 83 à $\frac{1}{4}$; 3 pCt. geconsolideerde $84\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$.

Veel affaire in Hollandsche en Spaansche fondsen.

'sGRAVENHAGE, den 24sten December.

Uit Lillo en van de vloot heeft men voorloopige berigten wegens eenen uitval, dien de bezetting van Liefkenshoek den 21sten, des middags, ondernomen heeft, zoo het schijnt met het doel, om de Franschen, die zich in sommige huizen van een nabijgelegen gehucht, het Geslecht genaamd, genesteld hadden, daaruit te verdrijven. Dit doel moet volkomen bereikt zijn, terwijl het meerendeel der gemelde huizen is afgebrand. Drie der onzen waren bij dezen uitval gekwetst, en een dier gekwetsten had men bij het terugtrekken naar het fort moeten achterlaten.

— Kort voor het ter perse leggen dezer, ontvangt men alhier een voorloopig berigt, volgens hetwelk eene landing, door de gezamenlijke zee- en landmagt, op gisteren, bij *den Doel* ondernomen, niet dat gewenscht gevolg gehad heeft, hetwelk men zich daarvan had voorgesteld. Een zeer levendig gevecht heeft bij *den Doel* plaats gehad; alwaar zich echter de vijand in zeer groote overmagt achter de dijken geposteerd bevond. Het verlies, aan onze zijde daarbij geleden, schijnt in 14 dooden, en omstreeks 60 gekwetsten te bestaan. 2 Officieren van de landmagt zijn daarbij, dapperlijk voor het Vaderland strijdende, gesneuveld, en anderen van de landmagt en zeemagt gekwetst, waarvan wij nader in staat zullen zijn de namen op te geven, vermits dit alsnu nog met geene genoegzame naauwkeurigheid kan geschieden. *(Staats-Courant.)*

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Maandag den 24sten October.

Wordt gelezen de koninklijke boodschap ten geleide van het nieuw ontwerp van wet, betreffende de grondbelasting voor 1833. Deze stukken worden aan de afdeelingen verzonden, welke daarover reeds heden zullen beraadslagen; verwachtende men nog in den loop dezer week daarover de algemeene beraadslagingen.

De Eerste Kamer berigt, dat zij zich met de voordragt van wet tot beteugeling van kwaadwilligen, heeft vereenigd. (Dit ontwerp is den 21sten dezer door Z. M. als wet uitgevaardigd).

Zijn ingekomen de navolgende verzoekschriften: 1o. van suikerraffinadeurs te Utrecht, waarbij dezelve bedenkingen tegen de verhooging van den accijns op de suiker inbrengen, alsmede op de voorgedragene wetsbepalingen te dien aanzien; 2o. van commissionairs en kooplieden te Amsterdam, over hetzelfde onderwerp; 3o. van onderscheidene landeigenaren in de provincie Groningen, die hunne klagten inleveren tegen hunnen aanslag in de grondbelasting naar het kadaster, waaromtrent zij zich reeds tot den Koning hebben gewend. Deze stukken worden aan de commissie verzonden, die eenige verslagen uitbrengt.

De zitting is daarna gescheiden tot aanstaanden Woensdag ten 12 ure; zullende alsdan het verslag der centrale afdeeling over de ontwerpen van wetten, betreffende de staatsbehoeften voor 1833, worden uitgebragt.

Uit de ingeleverde koninklijke boodschap ten geleide het nieuw ontwerp van wet omtrent de grondbelasting voor 1833, blijkt, dat daarbij aan het laatstelijk, geuit verlangen wordt voldaan, om slechts een vierde naar de uitkomsten van het kadaster te heffen. Omtrent de reclames is niets in de wet gevoegd. Aan de bedenkingen, tegen art. 4 van het ontwerp gemaakt, heeft men gemeend niet te kunnen toegeven. Er wordt daarbij toegelaten, om ook het aandeel der gemeenten in de drie vierden der belasting, naar de oude omslagen aan dezelve toegedeeld, tusschen de eigenaren te verdeelen, naar de tot dus verre reeds bekende uitkomsten des kadasters. Men meent immers dat zich de voorgedragene bepaling aanbeveelt niet slechts als in den oorsprong en het wezen van een kadaster gegrond, maar ook als allezins strekkende in het belang van alle eigenaren van verpondings-pligtige goederen; zonder toepassing van hetzelve in de gemeenten bestaat er, eigenlijk gezegd, geen kadaster. Men vertrouwt dan ook, dat de wetgeving wel gereedelijk zal willen medewerken, tot voorkoming voor 1833 van de moeijelijkheden, welke de dienst van 1832 reeds aanbiedt, en die men zich voor dit jaar wel heeft moeten getroosten, vermits het kadaster, eerst in September jl. gereed gekomen zijnde, niet over de 9 eerste maanden konde werken.

De regering heeft op de bedenkingen, die tegen de gewijzigde begrootingswetten gemaakt zijn, geantwoord, zoodat men eerstdaags het verslag der centrale afdeeling en daarna de openbare beraadslagingen over die ontwerpen kan verwachten. Bij die antwoorden wordt opgemerkt, dat men door de twee millioenen, buiten beschikking gesteld, het cijfer der begrooting, behalve de onbetwistbare verhoogingen, tot gelijke som heeft terug gebragt als voor 1832; dat, om de twee millioenen te vinden, men weder toevlugt zal moeten nemen tot alle die maatregelen, waardoor in dit jaar het oogmerk is bereikt, zonder dat er eenige mogelijkheid bestaat, om nu reeds de juiste verdeeling over de hoofdstukken aan te geven; dat men de bijvoeging bij de afschrijving der twee millioenen, « tot dat daaromtrent nadere wettelijke bepalingen zullen zijn gemaakt » gepast acht omdat men al het bezwaar der vermindering gevoelt en alle omstandigheden niet kan voorzien, doch zeker zal even weinig als in 1832 anders dan in de allerhoogste noodzakelijkheid op het ontwerp worden teruggekomen en men heeft geenszins ten oogmerk dat de Staten-Generaal zich door de bijvoeging tot iets zouden verbinden, zoo lang deze volstrekte noodzakelijkheid aan hen niet zou zijn aangetoond; dat men overigens herhaalt, dat geene der bijgebragte bedenkingen tot vermindering en bezuiniging in uitgaven buiten overweging zullen blijven, want behalve dat de ernstige wensch der regering ook daartoe strekt, zal dit bij de toegegevene afschrijving van eene onveranderlijke noodzakelijkheid zijn.

De voordragt van wet, betreffende de ligting der nationale militie voor 1833 is in de afdeelingen der Tweede Kamer reeds onderzocht. Een lid heeft daarbij onder anderen verklaard met aandoening de steeds vermeerderende overspanning eener geheel onevenredige ontwikkeling van strijdkrachten voor zijn vaderland te hebben opgemerkt. Anderen leden hebben zulks echter als een noodzakelijk gevolg der tegenwoordige buitengewone omstandigheden, waarin zich het vaderland bevindt, beschouwd. Tegen de voordragt zelve zijn weinige aanmerkingen gemaakt. Alleen heeft men eenige inlichtingen gevraagd betrekkelijk de vrijstellingen, die aan lotelingen of aan hunne broeders, bij het later oproepen van den 2den en 3den ban der schutterij zullen worden gegeven; of de aanvrage van vrijstellingen niet zal moeten worden gedaan, bij de gedeputeerde staten, indien de militie-raden geene zitting hebben, en of zij, die buiten gewoon opgeroepen zijn in 1832, ter aanvulling van de ontbrekenden bij de korpsen, uit de dienst ontslagen zullen worden, te gelijker tijd dat de genen, in wier plaats zij gekomen zijn, daartoe regt gehad zouden hebben, of ten tijde dat de klasse, waartoe zij behooren, zal worden ontslagen?

Mengelwerk.

De belegering der Citadel van Antwerpen.

Zoo als er een strijd bestaat, en, van de wording van het geheelal af, bestaan heeft tusschen de krachten, welke de ligchamen in de natuur bezitten zoo dat eene gedurige ontbinding en zamenstelling in al het geschapene zigtbaar is; zoo is er ook een strijd tusschen de zedelijke krachten, welke den mensch ingeschapen zijn: een strijd van waarheid en logen, van deugd en ondeugd, van licht en duisternis.

De geschiedenis, uit dit oogpunt beschouwd, kan niet anders dan in belangrijkheid winnen; leert de gebeurtenissen uit een geheel ander oogpunt beschouwen, en meer Gode waardig beoordeelen. — Ziet men in het verhaal der gebeurde zaken niet anders dan de woelingen der driften, de dapperheid of laagheid der veldheeren; beschouwt men ze als een natuurlijk, werktuigelijk gevolg van doode krachten, welke met cijfers berekend worden, of, in één woord, leest men alleen met het koele verstand: hoe onverklaarbaar, hoe onwaarschijnlijk, koud en vervelend moet dan dit aaneengeschakeld verhaal ons voorkomen? — Zoo als dit waarheid is, ten opzigte der verledene geschiedenis, zoo is het ook met betrekking tot de tegenwoordige. Het koude verstand ziet, b. v. in het beleg der citadel niets anders dan de ontwikkeling van het schaakspel; berekent de dagen, welke nog noodig zullen zijn eer het laatste schot is gedaan, en telt het getal der gesneuvelde of verminkten. Met eene even duivelsche koelheid beschouwde PREXASPES (Herod. II: 68) de pijl, welke, door CAMBYSES afgeschoten, het hart van zijn' zoon getroffen had; terwijl hij er nog bijvoegde: mij dunkt, Koning! dat zelfs een God niet zoo juist zoude treffen! Zoo zal TALLEYRAND tegen GERARD zeggen, en hoe vele Franschen zullen het hem nazeggen: *c'est une chose divine!* — Maar wij, — ik spreek van menschen, die een zedelijk en godsdienstig gevoel hebben, — wij zien iets geheel anders in deze gebeur-

lenis. Twee der magtigste rijken van *Europa* zenden dubbele vloten tegen weerlooze schepen van een' kleinen staat, houden ingezetenen en bezittingen in hunne magt, om derzelver overheid te dwingen, (zoo martelen de wilden de kinderen voor de oogen hunner ouders om hunne schatten magtig te worden); *Frankrijk* zendt 60,000 gewapenden en vraagt nog versterking en wel om een punt te overweldigen, dat, volgens het gemaakt verdrag, eerst na wederzijdsche ratificatien van andere verdragen moest worden overgeleverd.

Onze weinigen hebben, zoo lang zij konden, met moed vol gehouden. Zoo streden de martelaren tegen de tijgers, en het Romeinsche volk vermaakte zich met den ernstigen, dapperen wederstand der aangevallenen. — Maar welke enkele waren nog niet zoo verstaald, dat zij hier meer zagen dan een gevecht tusschen mensch en dier; hoe weinige kwamen er tot de gedachte, dat hier toch meer dan menschelijke ligchaamskracht werkte! Niemand echter zag, dat dáár de grondslagen gelegd werden tot het christendom; en toen werd in het bloed dier martelaren het christendom gevestigd! Zoo veel is er aan gelegen, uit welk oogpunt men de geschiedenis beschouwt; of liever zoo veel onderscheid is er, of men met een ongevoelig dan wel met een godsdienstig hart de gebeurtenissen nagaat; of men al wat gebeurt als op zich zelve staande beschouwt, of wel als een zeer klein gedeelte uitmakende van het groote geheel, dat zich verder uitstrekt dan dit aardsche. De eerste vraagt zich zelve af: is er eene Voorzienigheid en moet dan het regt voor het onregt, de zwakke voor den sterke bukken? doch de ander weet, dat er een strijd is tusschen het rijk van waarheid en het rijk van logen; dat het licht eens de overhand zal hebben boven de duisternis; hij ziet den aard en voortgang van dezen strijd van het begin der wereld tot op dezen dag, en het is hem genoeg, te mogen medewerken aan de eindelijke overwinning, en zich te scharen aan de zijde dergenen, die, schoon dan tijdelijk onderdrukt, echter ook alzoo medewerken ter verspreiding van licht en waarheid. —

Dit zij onze overtuiging, die ons hoop geeft en kracht ter volharding!

H.

Oude en nieuwe menschen, of de triumf der menschheid.

Sedert KAREL IX heeft zich in *Frankrijk* eene geestdrift voor den krijg, inzonderheid voor lauweren, op bloedige slagvelden te plukken, ontwikkeld, welke meermalen gevaarlijk is geweest voor de zaak der Europesche menschheid; haar nog gedurig bedreigt, en misschien in eenen tweeden, minder inhaligen, NAPOLEON eens groote schade zal doen ondervinden, afgezien van alle verstoringen der rust en welvaart, waarmede die menschheid gedurig door *Frankrijk* bezocht en gefolterd wordt. Door de hardnekkige oorlogen der Hugenoten en andersdenkenden is er een strijdlust, een smaak voor krijgslauwrieren, eene geestdrift voor schitterende wapenfeiten in *Frankrijk* ontstoken, waarvan de volgende Koningen maar al te veel en zelfs bij verdubbeling gebruik hebben gemaakt, om als 't ware eene bestendige onrust in *Europa* gaande te houden. En niettegenstaande zich de Fransche Koningen al overvloediger en sterker in de zaken en voorvallen van de Europesche regeringen begonnen te mengen; niettegenstaande die groote Natie al meer en meer gewend werd, om hare voornaamste aandacht op krijg en bloedvergieten te vestigen, hebben echter de overige Europesche regeringen de vergrooting van het grondgebied des Franschen rijks, zonder eenige de minste algemeene tegenkanting, aangezien. LODEWYK XIV, dien men ongelukkig genoeg in het dwaze begrip had gebragt, dat krijgsroem eene der voornaamste parelen aan zijne *Grootheids-kroon* zou uitmaken, vlamde, van dien tijd af aan, op bestendige veroveringen of geweldadige doorzettingen van zijne staatkundige begrippen en plans. Hij eindigde den zevenjarigen oorlog niet, dan door zich te verzekeren van het bezit van dien gewigtigen voormuur van vestingen, welke door VAUBAN versterkt waren en die niet enkel dienden, om de landen dezerzijds te beveiligen en te verdedigen, maar ook om den Franschen vijand geduchte slagen te kunnen toebrengen. Daarbij bekwam LODEWYK XIV nog de helft van *Henegouwen* en bijkans de helft van *Vlaanderen*. In den jare 1668 had hij zijne overige veroveringen bekroond met *Rijssel*; in het jaar 1678 voegde hij daar *Valenciennes* bij, eene stad, niet alleen hoogst belangrijk wegens de fijne batisten, die in deze streken vervaardigd worden, maar ook uit het oogpunt van vesting beschouwd. Deze streken konden bovendien in vruchtbaarheid en aanzienlijke bevolking wedijveren met de beste gedeelten der Nederlanden. Wat de zaak der menschheid door de inlijving van deze streken in *Frankrijk* geleden hebbe, is zeer gemakkelijk na te gaan, daar de weelderige, vlugge, onnadenkende Franschman of door bigotterie aan het altaar van een vast bepaald geloof geboeid moet worden, of, dezen teugel eens doorgebroken hebbende, in dartel, ligtzinnig ongeloof voorthuppelt. Dit laatste bereikte onder de Franschen het toppunt, toen NAPOLEON heinde en verre zijne overwinningen vervolgde. Maar overwinningen kunnen niet eindeloos voortgezet worden. Naar mate eene werkingskracht zich over een al te uitgebreid veld uitzet, verzwakt zij in het middenpunt, waardoor zij niet langer de afgelegene punten versterken kan. NAPOLEON te gelijker tijd het zuiden van *Europa* in vuur en vlam zettende, en deszelfs noordelijk gedeelte willende overmannen, bereidde zich zelven eenen val, die niet te herstellen was, toen de mogendheden van *Europa* zamenspanden, om eene bewerking op hem uit te oefenen, diergelijke zij ook op *Frankrijk* zelf hadden moeten toepassen. Toen NAPOLEON gevangen was genomen, was gansch *Frankrijk* door de legers der Europesche mogendheden bezet, ten noorden tot aan de *Loire*, ten oosten tot over de boorden der *Rhône* en *Saône*. In de handen dier legerbenden waren gevallen eene menigte vestingen van het oude *Frankrijk*. Verkracht was de geheele noordoostelijke grensmuur van *Frankrijk*, behalve *Metz*, *Verdun* en *Thionville*. Zij bezettenden twaalf Fransche vestingen, waren meesters van *Lyon*, de tweede hoofdstad des rijks, en hadden geduchte stellingen genomen in het hart des Franschen rijks. Het Duitsche volk, vooral de prins, die zich in den veldtogt van NAPOLEON van de glansrijkste zijde had doen zien, wenschten, dat *Lotharingen* en de *Elzas* weder mogten gebragt worden aan *Duitschland*. *Duitschland* zou op die wijze den geheelen loop des Rijnstrooms binnen zijne grenzen gehad en in *Straatsburg* een hecht werk ter verdediging gevonden hebben, hetwelk *Frankrijk* nu had ten aanval. Het nieuw opgerigte koningrijk der *Nederlanden*, tot dat einde uit *Oud-Nederland* en *Belgie* te zamen gevoegd, opdat het voor *Europa* een voormuur tegen *Frankrijk* zou wezen, had met reden kunnen verwachten, dat de sporen van vroegere en latere heerschzucht der Fransche vorsten waren uitgevaagd geworden en dat alzoo de vroeger van *Nederland* afgerukte stukken (1) weder aan hetzelve waren vastgehecht geworden. In die streken bevonden zich vooral *Rijssel*, *Valenciennes* en *Kamerrijk*, bloeijende fabriksteden, welke het vereenigd koningrijk, zoo in uitgebreidheid als nijverheid, aanmerkelijk hadden doen winnen. *Frankrijk* had zich tegen deze staatkundige kunstbewerking niet kunnen verzetten. Partijen verscheurden het land; burgerkrijg en haat speelden hunne rollen, terwijl er gebrek was zoo wel aan een leger als aan krijgsbehoeften en geld. En wat ontnamen nu de mogendheden aan *Frankrijk?* Die enkele grensplaatsen, welke zij op de voorbeeldelooze conferentie, die sedert eenige maanden te *Londen* is gevestigd geweest, bedongen hebben te mogen slechten of liever op nieuw in bezit te nemen. Om der Franschen strijdlust genoegen te geven, viel LODEWYK XVIII in *Spanje*, KAREL X in *Algiers*. Naauwelijks is des laatsten troon omver geworpen, of LOUIS PHILIPPE bestijgt dien, zonder dat de mogendheden de overgave van eene enkele vesting van hem vorderen. Inmiddels gaat de nieuwe Fransche Koning zijne op krijgsroem verzotte Natie streelen, door in *Italie*, *Portugal* en eindelijk in *Belgie* tusschen beide te komen. Het zij nu de Franschen de *Citadel van Antwerpen* met de stad voor LEOPOLD of voor zich zelve bemagtigen, de groote zaak verandert niet. Want *Belgie* is thans bezet door de Franschen, en de mogendheden, die derzelver vertrek daaruit begeeren, zullen er *eerst* hunne legers moeten voorwerpen. Het zij de algemeene oorlog in het voorjaar van 1833 al of niet uitbreke: steeds zal *Frankrijk*, wegens deszelfs strijdlust, de zaak der menschheid in *Europa* benadeelen. Thans reeds worden de gedachten der hoven van het hoofddoel ter bevordering der nijverheid en welvaart afgeleid, doordien *Frankrijk* dezelve alleen op maatregelen voor den oorlog doet denken. En steeds is *Frankrijk* bereidvaardig, om op den weg des krijgs en der verwoesting eenen tweeden NAPOLEON, die alles vernietigt, wat waar goed en edel is, te gehoorzamen. Mogt *Frankrijk* eens verdeeld en de *groote* Natie versnipperd worden, dan zouden veler wenschen vervuld zijn, en de menschheid *triumf* galmen.

(1) Namelijk *Artois*, een derde van *Vlaanderen*, de helft van *Henegouwen*, een gedeelte van *Namen* en *Luxemburg* afgescheurd.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 25 Dec.	2 El 7 Palm 0 Duim.;	gewassen 0 Duim;	gevallen 10 D.
Den 26 dito	2 El 5 Palm 5 Duim.;	gewassen 0 Duim;	gevallen 15 D.

EXTRACT UIT DE STAATS-COURANT.

BERIGT.

Overeenkomstig de bepaling gesteld op de inteekening-lijsten op het dichtstuk: DE TACHTIGJARIGE STRIJD, uitgegeven à *f* 1, *ten voordeele van de des behoevende huisgezinnen van aan de* CHOLERA *overledene ambtenaren*, berigt de ondergeteekende, dat de heeren:

J. Boeije, Referendaris bij het ministerie van financien;
J. G. R. Baerts, provinciaal inspecteur van Zuid-Holland;
W. Makkers, Commies bij het ministerie van binnenlandsche zaken, en
T. G. Versfelt, Commies bij het ministerie van Financien, te 's Gravenhage,

op deszelfs uitnoodiging, zich volgaarne hebben belast met de uitdeeling der uit die inteekening voortvloeijende gelden.

En aangezien ten gevolge der bereids ingekomene opgave de ondergeteekende berekent, dat er, na inkomst der penningen, *negen honderd à duizend* gulden, ten bovengenoemde einde beschikbaar zal kunnen worden gesteld, en de uitkeering ter beoordeeling der gemelde heeren, zal geschieden *aan de meesthulpbehoevendste huisgezinnen*, zoo roept dezelve mits deze op de weduwen en kinderen, welke in de termen vallen van hierop aanspraak te maken, om hunne verzoeken deswege vóór den 15den Januarij 1833, *franco* in te zenden aan den heer W. MAKKERS, hierboven genoemd, en zulks voorzien met de noodige bewijzen van hunnen hulpbehoevenden toestand, benevens eene opgave van het *aantal* en den *ouderdom* der kinderen uit ieder huisgezin.

Mijnen voorloopigen dank betuigende aan de heeren inteekenaren, welke zoo volvaardig tot mijne bedoeling hebben willen medewerken, zoo heb ik tevens de eer Hun Ed. te berigten, dat het dichtstuk, reeds ter perse is en achtervolgens in den loop dezer en de volgende maand zal worden verzonden; wordende diegenen, welke alsnog hunne opgaven niet hebben ingezonden, verzocht zulks te bespoedigen, ten einde de altijd met meerdere kosten gepaard gaande *nieuwe* oplage te vermijden.

Rotterdam, den 3den December 1832.

HENDK. KUIJPER GTZ.,
Controleur van 's Rijks belastingen.

---

§ † † § § § Men is voornemens om op Woensdag den 2den Januarij, bij inzet, en op Woensdag den 16den Januarij 1833, bij toeslag, telkens des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in het openbaar aan den genoegbiedenden te verkoopen:

1o. Een voornaam, hecht en sterk HEERENHUIS, van alle vereischte GEMAKKEN voorzien, met daarbij zijnde KOETSHUIS, STALLING, OPENE PLAATS, en hetgeen verder daartoe behoort, staande binnen *Arnhem*, op het Zand, naast de zoogenaamde Kattenpoort, wijk F, No. 74, bewoond door den Heer Mr. *J. H. KETJEN*, Directeur der Belastingen in de Provincie *Gelderland*.

Te aanvaarden met primo Mei 1833.

2o. Een stuk WEIDELAND, groot 3 Bunders, 82 Roeden en 50 Ellen, gelegen in het Velperbroek, onder de gemeente *Rheden*, aan de Broekstraat, in pacht gebruikt wordende door den Heer *BROUWER*, logementhouder te *Velp*.

Te aanvaarden met Petri aanstaande.

Ten einde toelating tot bezigtiging en opneming van het 1ste perceel te bekomen, kan men zich, gedurende acht dagen, den inzet voorafgaande, adresseren bij den Heer Bewoner, en, tusschen den inzet en toeslag, alleen op Dingsdag, Woensdag en Donderdag van elke week, van tien tot twee ure des namiddags; en ter nadere aanwijzing van het 2de perceel vervoege men zich bij den gezegden pachter, terwijl omtrent de voorwaarden van verkoop, ten Kantore van den Notaris *VAN ECK*, onderrigt is te bekomen.

PUBLIEKE VERPACHTING,

Ten huize van den Kastelein *G. J. HUPKES*, te *Dieren*, op Maandag den 31sten December 1832, des voormiddags om elf uren, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, aan te vangen den 22sten Februarij 1833, van:

Eene BOUWMANSWONING, te *Spankeren*, gemeente *Rheden*, met SCHUUR, SCHAAPSSCHOT, ZAADBERG, grooten TUIN, en BOOMGAARD, SCHAAPSDRIFT naar de heide en UITDRIFT naar het *Spankerensche broek*; eene WEIDE, onder *Spankeren*, bij den *Yssel* groot ruim 5 Bunders, en eindelijk vele Bunders best BOUWLAND, in den *Spankerenschen Enk*; — in perceelen en massa's en eindelijk in eene massa.

Alles in eigendom thans bewoond en gebruikt bij *HENDRIK EVERS*, Bouwman te *Spankeren*, die aanwijzing in loco zal doen.

Informatien bij den Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, te *Dieren*, twee dagen (Zondag uitgezonderd) voor de verpachting.

---

† † † † † † Door het ministerie van den te *Doetinchem* residerenden Notaris *TERMAAT*, zullen, namens den Wel-Edel Gestrengen Heer *ABERSON*, Majoor in dienst dezer Landen, op Woensdag den 16den Januarij 1833, des voormiddags precies ten 11 ure, in het *Heeren Logement* aldaar, worden verkocht, 1 EIKENBOOM, staande op de *Beesjes*, lang 6 Ellen 5 Palmen, diameter; 85 Duimen, 1 dito op den *Oosjmanh* lang ruim 7 Ellen diameter, 77 Duimen; en twee zware KEBSENBOOMEN. Van die Boomen informatie te bekomen, bij den Architect *BENTINK*, binnen gemelde Stad. Dan nog 392 stuks zware DENNENBOOMEN, staande op de zoogenaamde *Graven Bulten*, geschikt voor Planken, Ribben, enz. in massa, Blokken en Perceelen; daarvan aanwijzing te bekomen bij *C. PETERS*.

---

§ § † § † † Crediteuren in den Vacanten Boedel van *JOHAN PHILIP POSTH*, in leven Architect, overleden te *Arnhem*, den 10den December 1831, worden door dezen opgeroepen tot het aangeven hunner vorderingen voor 1o. Februarij 1833, aan den ondergeteekende te *Arnhem*, Koningstraat F. 33.

VISSCHER BOURICIUS,
Procureur.

---

† § † † § § Men vraagt een PERSOON, van de Protestantsche Godsdienst, 40 à 45 jaren oud, ongehuwd, goed met Paarden kunnende omgaan en het gewone Huis- en Tuinmanswerk kunnende verrigten; voorts van goede getuigenissen voorzien. Zoodanige genegen zijnde in vaste dienst te komen, bij een' Fabrikant ten platte Lande, tegen kost, inwoning en geëvenredigd Loon, kan zich, met vrachtvrije brieven, onder Lt. M., aanmelden in den Kantoorboekwinkel van de Wed. *J. VAN OOSTEN*, op het Rokin bij de Beurs, No. 83 te *Amsterdam*.

*** BERIGT VAN INTEEKENING op een GEDENKBOEK VAN NEDERLANDS ROEM, GEHANDHAAFD DOOR DE HELDHAFTIGE VERDEDIGING VAN HET KASTEEL van ANTWERPEN, door *C. G. WITHUYS*.

Ter gedachtenis van de glorierijke verdediging van het Kasteel van Antwerpen, heeft de Ondergeteekende het besluit genomen, om, in *ongebonden stijl*, het Gedenkboek uit te geven, waarvan bij deze de aankondiging geschiedt.

De heer *WITHUYS*, tot de bewerking van hetzelve door hem uitgenoodigd, heeft dien arbeid met geestdrift aanvaard.

Het Gedenkboek zal, met eene afzonderlijke Kronijk van de belangrijkste en opmerkelijkste gebeurtenissen en voorvallen, gedurende het beleg, worden voorzien.

Het werk, dat de prijs van *f* 5,50 niet te boven zal gaan, zal in gr. 8vo, op best velin papier, worden gedrukt en versierd zijn, met twee uitslaande en drie octavo platen, zullende voor hetzelve eene Alphabetische Naamlijst der Inteekenaren worden geplaatst.

De inteekening geschiedt van nu af tot den 5den Februarij 1833, bij den ondergeteekende en alle Boekhandelaren in het Rijk, bij wien het Berigt van Inteekening *gratis* te bekomen is.

Amsterdam, den 17den December 1832.

G. J. A. BEIJERINCK.

*** *J. DE LANGE*, te *Deventer*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

P. J. BAUDET, ALLEREERSTE BEGINSELEN VAN DE TOEPASSING DER ALGEBRA OP DE MEETKUNST, bevattende de noodige regels en voorschriften tot de volledige oplossing van bepaalde werkstukken uit de Meetkunst, welke niet boven de tweede magt verheven zijn. Met 36 daarbij behoorende platen, waarop 184 figuren. Prijs *f* 4.25.

A. VERWYS, ZIEKTE EN HERSTELLING. Een Christelijk Leesboek. Prijs *f* 2.40.

J. A. HANSEN, *Rekenkunstige werkzaamheden* voor de tweede klasse eener lagere school. Prijs *f* 0 7½.

J. A. HANSEN, *Handleiding voor Onderwijzers*, bij het gebruik der rekenkunstige werkzaamheden voor de tweede klasse eener lagere school. Prijs *f* 0.25.

VOORSCHRIFTEN, *volgens de Nieuwe schrijfmethode*. Eerste aflevering No. 1—45. Prijs *f* 0.40.

*** Bij *A. KLOOTS*, te *'s Hage*, wordt uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

GESCHENK voor Kinderen, bestaande in kleine verhalen van *F. VAN SPALL*, predikant. Met plaatjes Prijs *f* 1,20.

WEGWYZER door *'s Gravenhage*, bevattende al de wijken, straten en nommers der Huizen, benevens de Ministerien, Gestichten, Logementen en Koffijhuizen in deze residentie; met opgave van de verbeteringen en verfraaijingen, sedert eenige jaren in dezelve gemaakt. Met eene platte Grondteekening. Prijs *f* 0,60.

MORGENWANDELINGEN door en in den omtrek van *'s Gravenhage*; of schoonheden en merkwaardige bijzonderheden, betrekkelijk deze residentie. Eene bijdrage tot de nationale lektuur. Met een titel-vignet. Prijs *f* 4.50.

Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

CAROLINE PICHLER, *Frederik de Strijdbare*, 4 deelen . *f* 7-20.

Voorts debiteert hij, met succes, de volgende, vroeger bij wijlen zijnen vader, den Heer *H. C. A. THIEME*, te *Zutphen*, ten behoeve van het Hooger en Lager Onderwijs, uitgegeven Boekwerken; als:

I. Euripides Andromaché, cum notis J. LENTING . . *f* 3-90.
II. H. FRIESEMAN, Nieuw Nederduitsch-Latijnsch Woordenboek - 7-00.
III. J. P. JUNGST, Lexicon Latino-Belgicum . . . - 6-20.
IV. DÖRING, Vertalingsproeven voor gevorderde leerlingen in de Latijnsche taal, 2 deelen, 2de druk . . . . . *f* 2-85.
V. DORN SEIFFEN, verkorte Latijnsche Spraakkunst voor de scholen - 0-90.
VI. JACOBS en DÖRING, Latijnsch Leesboek, ter dienste der Nederlandsche Jeugd, bewerkt door G. LEEN, 1ste deel. . . *f* 1-25.
Idem, idem, 2de deel . . . . - 1-10.
Idem, idem, 5de deel . . . . - 1-10.
Het 3de en 4de deel is ter perse.
VII. SPEIJERS, Grieksche Schoolbibliotheek, 1ste en 2de stukje *f* 1-10.
VIII. VAN MOOCK, Dictionnaire Hollandais et Français . . - 10-90.
IX. Handboek der Engelsche taal- en letterkunde . . - 2-40.
X. Sammlung auserlesener Geschichten und Erzählungen, zum Nutzen und Vergnügen derer, welche die deutsche Sprache erlernen wollen, 4te Auflage . . . . *f* 0-75.
XI. VAN WIJK, Rz., nieuwe handleiding tot de Aardrijkskunde, 3 deelen met 2 kaarten . . . . *f* 12-00.
XII. Beknopte geschiedenis der voornaamste Landen en Volken der Wereld, 3 stukjes, 2de druk . . . . . *f* 0-50.
XIII. Belangrijke Verhalen uit de Algemeene Geschiedenis, 2 stukjes, nieuwe druk . . . . *f* 0-40.
XIV. BOMHOFF, Geslachtlijst der Nederduitsche zelfstandige Naamwoorden, 2de druk . . . . . . *f* 0-25.
XV. BRAAKENBURG, Levensschetsen van voorname Nederlandsche Vrouwen . . . . *f* 0-20.
XVI. NIEUWOLD, het leven van Jezus, voor kinderen van 5—7 jaar - 0-20.
XVII. Over de Werkwoorden der Fransche taal en derzelver vervoeging. . . . . - 0-15.
XVIII. Vaderlandsche Geschiedenis in 52 lessen, voor de Nederlandsche Jeugd en Scholen, 8ste druk . . . . . *f* 0-30.
XIX. WILLEMSEN, de Duitsche Kindervriend in een' Hollandschen veranderd, 3 stukjes; nieuwe druk . . . . *f* 0-70.
XX. A. ZACHARIA, Geschiedenis der Grieken, 2 stukjes, 2de druk *f* 0-40.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.